herpy

GEKKOER

Eublepharis fuscus

En kraftig, bakkelevende gekko fra det vestlige India med mørke flekkbånd over ryggen, fløyelsaktig hud og bevegelige øyelokk. Den er nattaktiv, spiser insekter og må ha høyere luftfuktighet enn den nære slektningen *Eublepharis macularius*. Det finnes bare få beskrevne stellerfaringer for akkurat denne arten, så mye av veiledningen bygger på slektningen.

Familie: Eublepharidae Engelsk: Western Indian leopard gecko Tidligere navn: *Eublepharis macularius fuscus* Publisert 16. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**18-25 cm** snute-kloakk-lengde
Levealder	**10-20 år**
Aktiv	**I skumringen og om natten**
Levevis	**Klippelevende og bakkelevende**
Biotop	**Tørrskog og klippeterreng**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**90 × 45 × 45 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**22-28 °C**
Varmeplass	**32-35 °C**
Temperatur, natt	**16-21 °C**
Luftfuktighet	**60-75 %**
Vann	**Vannskål**
UVB	**Anbefalt** Ferguson-sone 1
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Alene eller én hann med flere hunner**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kjønnsmoden	**9-10 mnd.**
Kullstørrelse	**1-2 egg**
Kull per år	**6-8**
Inkubasjon	**35-89 dager** ved 27-32 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Eublepharis fuscus er en robust gekko med bevegelige øyelokk, slik at den ikke trenger å slikke øynene rene, som mange andre gekkoer gjør. Huden er fløyelsaktig, kroppen gulbrun med mørke flekker, og flekkene ligger i tydelige bånd på ryggen. Flekkene er mindre skarpt avgrenset og fargene mer dempede enn hos *E. macularius*. Dyret har en forholdsvis kort, tykk hale som brukes som fettlager. Tærne har ingen hefteblader, og arten kan derfor ikke gå opp glatt, loddrett glass.

E. fuscus skiller seg fra *E. macularius* på detaljer i skjellbekledningen. De midterste lamellene under tærne er glatte og ikke knudrete, det er ett bredt, lyst ryggbånd i stedet for to, og det er åtte skjell bak neseborene i stedet for seks. De små knutene på ryggen er kjegleformede og mindre enn avstanden mellom dem. Arten ble opprinnelig beskrevet som underart av *E. macularius* av Achim-Rüdiger Börner og har vært behandlet som selvstendig art siden 1997. Det vitenskapelige navnet betyr mørk eller dunkel.

Den største målte lengden fra snuten til kloakken er 25 cm, og med halen blir et voksent dyr lengre. Arten er fortsatt dårlig kjent, og det finnes bare få beskrevne erfaringer med den i fangenskap. Det som står om luftfuktighet, temperatur og lys, bygger på det lille som er beskrevet for arten. Resten av stellet og avlen er lånt fra *E. macularius* og skal leses som et godt utgangspunkt, ikke som et fasitsvar for *E. fuscus*. Følg med på dyrets vekt og atferd, og tilpass stellet etter dem.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

Utbredelse og leveområde

Eublepharis fuscus finnes i det vestlige India. Den er registrert i det nordlige Karnataka, i Maharashtra og i Gujarat. Typelokaliteten ligger omtrent 60 km nord for Mumbai. Funn fra Vestghats-fjellene er beskrevet, og det er uavklart om utbredelsen også når inn i det sørøstlige Pakistan.

De nøyaktige grensene for arten er ikke fastlagt. Kartet viser derfor bare registrerte funn og et sentrumspunkt, og funn utenfor India kan være feilbestemte eller stamme fra dyr i fangenskap.

> **Naturlig utbredelse:** India.

LEVEOMRÅDE

Arten lever i kratt og buskskog, på skogkledde åser og i områder med store steiner og klippeblokker i det vestlige India. Den lever lenger sør enn *E. macularius* og i et fuktigere klima. Den er bakkelevende og nattaktiv, og om dagen skjuler den seg i hull, sprekker og under steiner. Føden består av leddyr, blant annet skorpioner og sirisser.

Det foreligger ikke målinger av temperatur og luftfuktighet på artens leveplasser. Den vestlige delen av India har en tydelig monsuntid og en lang tørr årstid, og det er rimelig å anta at dyrene er mest aktive og får mest føde i de fuktigere månedene. Det er en antakelse og ikke dokumentert. I terrariet må arten ha et varmt dagområde, kjøligere netter og en markert høyere luftfuktighet enn *E. macularius*.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl

Stell

TERRARIET

Terrariemålene er lånt fra *Eublepharis macularius*. Et voksent dyr må ha et terrarium på minst 90 × 45 × 45 cm (lengde × bredde × høyde), og bunnarealet er viktigere enn høyden, fordi arten lever på bakken. Større er bedre, så lenge innredningen sikrer en tydelig temperaturgradient. Terrariet skal ha et nett- eller ventilasjonslokk, slik at fuktigheten ikke blir stillestående.

Innred med minst to skjul, ett i den varme og ett i den kalde enden, og et ekstra fuktig skjul i den kalde halvdelen. Det fuktige skjulet fylles med lett fuktet bunn, men ikke med sphagnum, som dyret kan komme til å svelge. For denne arten passer en naturlig bunn med kokosmold best, for eksempel jord uten gjødsel blandet med kokosmold og litt sand, minst 10 cm dyp, slik at dyret kan grave og bunnen kan holde på fuktigheten. Papir eller kjøkkenpapir er et trygt alternativ for syke eller svekkede dyr og til karantene. Flate steiner, kork og greiner gir variasjon, og dyret klatrer gjerne litt på lave steiner og greiner.

Hold som utgangspunkt dyrene hver for seg. Flere dyr sammen kan gi tapte haler, bitt og i verste fall beinbrudd, særlig hos hanner. En hann sammen med én til to hunner eller en liten gruppe hunner kan gå hvis det er rikelig med plass, men dyrene må kunne skilles med en gang.

Les mer: Varme og temperatur Les mer: Karantene og hygiene

TEMPERATUR

Det er ikke målt temperaturer for arten i naturen, og bare få angivelser for fangenskap. Om sommeren skal det varmeste stedet under varmekilden være omtrent 35 °C, et varmt skjul 32-33 °C og bakgrunnen i resten av terrariet 22-28 °C, med en kjøligere ende. Om natten kan temperaturen falle til omtrent 16-21 °C. Et fall om natten er sunnere enn konstant varme døgnet rundt. Om vinteren senkes temperaturen til omtrent 20 °C. Gradienten og nattetemperaturen er lånt fra *Eublepharis macularius*.

Varm best med en halogen- eller glødepære over terrariet, slik at varmen kommer ovenfra som fra solen. Er det behov for litt varme i et skjul, kan en varmematte under skjulet brukes, men bare styrt av en termostat og dekket av 2-3 cm bunn. Bruk aldri varmesteiner. Fargede nattlamper er ikke nødvendige og kan forstyrre dyrets døgnrytme. Er det kaldt om natten, er en

keramisk varmeemitter i en beskyttet armatur bedre. Mål med et digitalt termometer eller et infrarødt termometer, og sjekk både den varme og den kalde enden.

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Eublepharis fuscus må ha mye høyere luftfuktighet enn *E. macularius*. Hold den over 60 %, med topper opp til 85 % om natten, og om sommeren omtrent 75 %. Om vinteren kan fuktigheten falle litt. En bunn med kokosmold som holdes lett fuktig, og en sprøyting om kvelden gir det riktige klimaet. Sørg samtidig for god ventilasjon, slik at luften ikke blir stillestående.

Gi også et fuktig skjul med lett fuktet bunn til hudskifte og egglegging. Hudskifteproblemer med fastsittende rester på tærne er vanlige i for tørre terrarier. Det skal alltid stå en stabil, lav skål med friskt vann som dyret ikke kan drukne i. Bytt vannet daglig, og tilsett aldri vitamindråper i vannet.

Les mer: Typiske sykdommer og tegn på sykdom

LYS OG UVB

Arten er aktiv i skumringen og om natten, men lys om dagen regulerer døgnrytmen og stimulerer appetitten. Gi omtrent 14 timer lys om sommeren og skru gradvis ned til omtrent 8 timer om vinteren, helst styrt av en tidsbryter. Mørkt om natten.

Et svakt UVB-lys for skyggedyr (Ferguson-sone 1) anbefales hele året. Bruk et T5-rør på 2,5-7 %, montert over eller inne i terrariet, slik at UV-indeksen ved dyrets hvilested er omtrent 0,5-1,5. Gi alltid skygge i en del av terrariet. UVB-rør mister styrke og må byttes etter ca. 12 måneder. Får ikke dyret UVB, må fôret pudres med et tilskudd med vitamin D3.

Les mer: Lys og UVB Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

FÔRING

Dyret spiser bare insekter, og dette avsnittet er lånt fra *Eublepharis macularius*. Gi sirisser, mel- og kjempemelormer, dubia-kakerlakker, silkeormer og larver av svart soldatflue om hverandre. Voksmøll- og smørormlarver er feite og bare en godbit én gang i uken. Velg insekter som ikke er lengre enn dyrets hode og ikke tykkere enn halvparten av bredden på det. Ikke gi insekter som er fanget i hagen.

Som tommelfingerregel får dyret så mange insekter som det kan spise på 15 minutter. Unger fôres daglig, unge voksne annenhver til hver tredje dag og voksne med tykk hale hver femte dag. La ikke levende insekter bli igjen i terrariet, for sirisser kan bite en sovende gekko.

Insekter fôres i minst 24 timer med en næringsrik kost før de gis videre. Pudr dem med kalk uten D3 når det er UVB, og med kalk med D3 når det ikke er det. Gi av og til et multivitamin med vitamin A i stedet for beta-karoten. Perioder med manglende appetitt i løpet av vinteren eller i paringstiden er normale, så lenge vekten er nogenlunde stabil.

ATFERD OG HÅNDTERING

Arten er sky om dagen og aktiv i skumringen og om natten. La nye dyr falle til i to uker før de håndteres, og venn dem deretter til hånden med korte økter på omtrent 5 minutter. Støtt føtter, kropp og hale, og sitt tett ved gulvet hvis dyret hopper. Ta aldri tak i halen, som kan kastes av. Lydene kan være klikk, pipelyder, bjeffing og hos unger skrik. Raske halevrikk viser spenning, mens langsomme halesvingninger sammen med en oppreist stilling betyr at dyret vil ha fred.

Atferden er ikke beskrevet spesifikt for *E. fuscus*, så det meste her er lånt fra *E. macularius*, der hanner ikke kan holdes sammen, og der holdet bør sikres mot bitt og tapte haler. Arten regnes likevel for å være minst like hardfør som slektningen.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hos *Eublepharis macularius* ses kjønnet først når dyret er omtrent 13-15 cm langt: hannen har en rekke preanale porer foran kloakken og to ovale bulker bak den som rommer hemipenis, mens hunnen mangler begge deler. Hunnene er først kjønnsmodne ved en vekt på omtrent 45 g og en alder på ni til ti måneder. Hunnen skal ikke settes i avl før da. Det er ikke dokumentert en sikker alder eller vekt for *E. fuscus*.

PARRING

Hos *E. macularius* varer avlssesongen på den nordlige halvkule vanligvis fra januar til september. Hunner som er mer enn ett år gamle, kan kjøles ned i seks til åtte uker ved 23-26 °C mens de fortsatt har tilgang til vann, og førsteårshunner skal ikke nedkjøles, fordi de fortsatt vokser. Slutt å fôre ti dager før nedkjølingen.

Hannen settes til hunnen. Han vibrerer med halen, griper henne i nakkeskinnet og parer seg i noen få minutter. Fjern hunnen etterpå. Paringen er normal, selv om den virker voldsom. En lengre vinterhvile for voksne dyr er en avansert metode som krever at dyret er friskt og har en tykk hale. Det kjennes ingen detaljer for *E. fuscus*.

EGGLEGGING OG KULL

Hos *E. macularius* legger hunnen egg 16-28 dager etter paringen. Kullet er to egg, og første kull kan være bare ett. Hunnen legger deretter et nytt kull med 15-22 dagers mellomrom i fire til fem måneder, typisk seks til åtte kull per sesong, og omtrent 80-100 egg i livet. Det er lånt fra den beslektede arten. Antall og intervaller kan være annerledes hos *E. fuscus*.

Sett en eggleggingskasse på minst 15 × 15 cm og 10 cm høy med fuktig vermikulitt eller en fuktig torvblanding i terrariet. Kassen skal ha et hull i lokket, slik at hunnene kan komme inn og ut. Bunnen skal være fuktig som frisk jord, men ikke våt. Gi hunnen rikelig med kalk og insekter gjennom hele sesongen. Dårlig ernæring er en hyppig grunn til ubefruktede egg.

INKUBASJON

Eggene legges i en liten boks med 2-5 cm vermikulitt eller perlitt, blandet med like deler vann etter vekt, og graves halvveis ned med minst 1 cm mellom hvert egg. Lokket skal sitte tett, med fem til ti små lufthull. Er eggene bulete, er underlaget for tørt. Sprøyt da på innsiden av boksen, ikke direkte på eggene.

Temperaturen avgjør kjønnet, og det gjelder også for *E. fuscus*, men de presise grensene er bare kjent fra slektningen. Hos *E. macularius* gir 27 °C bare hunner, omtrent 30 °C en nogenlunde jevn fordeling og 32 °C nesten bare hanner. Under ca. 23 °C kan eggene dø. Inkubasjonen tar 35-89 dager, jo varmere, desto raskere. Bruk en rugemaskin, og legg aldri egg i en rugemaskin uten underlag og fuktighet, for da tørker de ut.

OPPDRETT AV UNGER

Hos *E. macularius* oppdrettes ungene best enkeltvis i en liten, enkel boks med papir på bunnen, et skjul og en vannskål, til de er omtrent 18 cm lange. Hold 32 °C under skjulet og 21-25 °C i den kalde enden. Ungene skifter hud i løpet av det første døgnet og spiser etter noen få dager.

Gi små insekter daglig, pudret med kalk, og vei dem jevnlig. Det finnes ingen dokumenterte oppdrettserfaringer for *E. fuscus*, så tallene her er lånt og må tas med forbehold.

Helse og vanlige feil

Det finnes ingen dokumentert kunnskap om sykdommer hos *Eublepharis fuscus*, så opplysningene er lånt fra *E. macularius*. De vanligste feilene i stellet er:

- For lite kalk, D3 og UVB, som gir beinsvinn med bløte kjever og krumme lemmer.
- Fastsittende hudrester på tærne, som skyldes for lav fuktighet. Arten skal holdes fuktigere enn *E. macularius*.
- Nedsvelgede bunnmaterialer, særlig hos unge eller svekkede dyr. Gi en passende bunn og unngå fin sand til dem.
- Luftveisinfeksjon ved et kaldt terrarium med stillestående, fuktig luft. Høy fuktighet krever god ventilasjon.
- Tapt hale ved håndtering eller slagsmål. Halen vokser ut igjen, men ofte med et annet utseende.

Vei dyret én gang i uken og noter vekt, fôring og hudskifte. Et dyr med tykk hale er friskt. Følg med på plutselig vekttap, og oppsøk veterinær med erfaring med krypdyr hvis dyret går ned i vekt, ikke spiser på flere uker uten å være i vinterhvile eller virker slapt.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.